

— Мин ором бигр саа-
мттан хараар 13 то-
гүл операцияланна. Бид-
тин Кисловодская мед-
ушыншын үөрөөр. Ба-
рыта үс өбөлөөхүт.
Уолбут эмна студент.
Адамыт асхыт саас ин-
фарктабыта. Онон мин
эдалорбор үөрөн бигр-
р амаар ачхытар ас-
чаан нэр. Кырыпар, ба-
рар, калар-барар прое-
ктыр көмөлөхөхтэрэ
дуу дэмээн илбэлитэр
оройуоннаабы общест-
варын председателин ко-
рүсүтүм да, харчыгара
суох үхү. Обществэ чи-
лэнэрингэр атын сиртэн
көмө олобуллубат эбит, —
иэ улаханын: санаага
туһан көснүр.

— Мирэйдэр ийга 70
тыһ. солк. хамнастаахтар.
Билиги 2 ий хамнага
суох олорон баран, соро-
хуу ара—6 тыһ. солк. —
субу соторутаагыта ыл-
дыбыт. — хамнага үрдээн
үөрэ сымдлар учуутал
сатарынар.

— Эт-үүт комбината
элүү арыамытын бэс
ыйылан атымытан бүтэр
үхү. Уочарат бөө—сар-
сыарда 5 чаастан үтүрү-
хүү Ченкай кинишкэ
ытыан дин сымдыбытын
хатна баарый—сберкасса-
га расхетнай мек да, ки-
нишкэ да, харчы да суох.
Хатан баар буолара да
билдэнит динилэр—сбер-
кассаатан эрдэтэн да-
һанан харчытын ылбатах
үлөһит айынар.

Дыа, ити курдук ис хо-
лоонноно сарсыардааны
сонумут, кинишкэ ки-
сээминт.

Бүгүн А. Р. Саргыдаев
председателлэх кинишкэ-
ныэ социальной көмүс-
кэллэх буолуутун фон-
дун туһунан көмөһөн-
хит. Оройуонга итиннэ

Социальной көмүскэллэх буолуу

Кыһалбалаах үгүс. Оттон көмө?

хэ туһулаахтык иккэ фон-
дэ баар, бастакы нэһи-
лэннэ, итиннэ дыа-
нааган, оро уонна нэ-
социальной көмүскэллэх
буолууларыгар. Улуту-
бырабыллыына салайар.
Иккэн тус-туһунан сир-
таахтар. Убу ыстатыйа-
ларынан арааран респуб-
лика бигрэр.

— Анатолий Романович,
социальной фондлар үп-
тэрэ ханнык ыстатыйа-
ларынан орокуоттаныагай
уонна көмө кимнээххэ
онобуллубат?

— Ыстатыйалара албох
— бигр бириэмэлээх ко-
мо, коммуналнай өгө-
лөр иһин төлөбүр сорох
бырыһаанын уйууу, эки
барар лутекалар, ды-
тэни туттуу сызнала-
рын тэчэтэни, бөксө аы-
лыгынан хааччыны би-
тэр адылык сыпаттар
тэчэтэни ороору. о. д. а.
Кимнээх бу фонда көмө-
түнөн туһаныахтарай
дентэххэ, хас бигр сол-
куобай адырыстаах уон-
на дын чакчы наадалаах,
кыһалбалаах кинишкэ
онобулларын ситиһэ-
тэххит. Ол иһин сайа-
быллыына кинишкэ да,
экстреннай комиссия
иуныага ытырмалаа, бу
кэһи кыһалбатын үөрө-
түн ытыттар. Онон ки-
ни дынэ-уота, хамнага,
хаһаайытыбата, айыах-
тар, о. д. а. барыта бэрэ-
бизикэллэр. Билигин эл-
бох сайабыллыына кини-
да. Онон сорохтор миэбэл

ылыбыт, онно көмөтө
онорун дээн суруйаллар.
Итинник табыллыбат. Ки-
ни кыһалбалаах оло-
рутар төһө да баар
быллыт иһин, сорох дын
аһытар астарын да ылар
харчыгара суох олодох-
торуна, итинни дэлэмс-
кэрбит сирга баһат бы-
һы буолуох эгэ.

— Итиннэ иһиннэ
кэһишкэ олобун таһымын
хас бигрдин ылынан ко-
рон ырытты наада буол-
лаа. Ону бырабыллыы-
на хайдах тэрийэн эрэр?

— Мөлөх хааччылы-
лаах дын социальной кө-
мөһө наадылытарын кри-
терийин туһунан респуб-
лика вице-президеэ В.
Штыров иһин баттаһын-
наах уураах муус устар
10 күнүгэр тахсыбыта.
Онон этиллэринэн, бигр
кэһи тыһынаах буолуу-
тугар ийга саамай кыра-
та 1770 солк. сөп буола-
ра ыйылыбыта. Ол эрээ-
ри балаһыанһа хонон тур-
дах ахсын уларыта турар.
Билигин ити критерий
эки уларытыы наада.
Фондалар салайтарар кри-
терийдэр баар буолуох-
таахтар. Олор субу сото-
ру көмөһөн ырытылан
онобуллубаттар. Билиги
дыомут билигин оройуон-
га төһө кыһалбат дын
баарын—инбэлит, элбох
офодоох, ыра хамнастаах,
о. д. а.—үөрэтэ сымдла-
лар Онон салайтаран
программа оностуохтаах.

ныт уонна райсовет сес-
сиятыгар бигрэттарнэх-
тэххит.

Ол программага олобу-
ран үөһө ахтылыбыт
фондалар республлиттан
үбүлэһэтэрэ.

Маны тэһэ доруобуу-
ларын турусуна кыады
мат кырдыаһастар, көрө-
лараһар чугас дыно суох
инбэлиттэр (оройуонга
оһуу 30-ча—40-ча иһин
баар) бородуунтанан,
о. д. а. быһаччы көмөһө
наадылаллар. Кинилэргэ
дыһаларыгар тийэн кө-
мөһө оһорор хамнастаах
үлэһиттэр баар буолу-
лар. Бу анал болоххо 10
кэһи үлэһиэбэ.

— Билигин иһиннэ
социальной көмүскэллэх
буолуутун хааччыныага
төһө үбү ылылар, ол
хайдах тыһылаах кур-
дугуй?

— Иккэ кварталга и-
һиннэ көмүскэллэн
фондугар 2 мол. 619 тыһ.
солк. биэрдилэр. Иккэн
бородуунта сынаатын ас-
чатынга 1 мол. 120 тыһ.
солк. курдуга, коммунал-
най өгөлөр иһин төлөбү-
ру чэчэтэниэ 270 тыһ.
солк., сибээс өгөтүн со-
рох бырыһаанын уйуууга
52 тыһ. солк. бириллэбэ.
Атын да ыстатыйаларга
сыһыпаралар ааттанылар.
Оттон иккэ фондада бу
күннэргэ үп кэлитин күү-
тэбят.

— Бүгүн социальной кө-
мүскэллэх буолуубуттар
2 мол. тахса солк. үп кө-
рүлүбүт. Оттон сына-
лар ыарыы тураллар. Ха-
нык эмэ уурунуулаах
дын сиртэрэ тэбэннэ.
Онон көмүскэлтэ наады-
лааччы бэрт сотору көмө-
һөн өссө элбээбэ. Ону рес-
публика барытын уйууо
дун?

— Россия правительст-
во хамнас туһунан сага
уураага таһыста. Онон
хамнас араастаһыыта кэм
ама буолуо, үчүгэйдик, та-
һаарылаахтык үлэһит
дыонго ханнык эрэ ыйда-
га баар дин санымын.
Оттон социальной фонда
элбох үптэни инбэлит-
ны кыһалбат араатан
көмүскүүрүгэр бары үлэ-
һиттэххит. Араас субу-
уһууһуулар, аукционнары
атын да дыһаллары тари-
һэн харчы-үп киллэрэх-
тэххит.

Кэһэтэ
М. СИДОРОВА.

В. ПИНИГИНА,
оройуоннаабы кыраайы
үөрэтэр музей
директора.

Эстетический итин Сөрүөһүттэр династиялара

Бу эстетикэ маадыан эдэр саныгар суох
буолбут билиги общественнай корреспонде-
мат Павел КИРИЛЛОВ бигрэхэ тигэх сурута.

АДААР олохтоогу 73
санытаах Евдокия Пи-
нигина бэрт эдэр саныгар
тин кыһыны сөрүө өрөгө
үөрэмнэ, Ситинин ага-
дар хатан, кыллар өһө-
рун дүөрүлээн, сирдэрэ
бэйэлээх сөрүөлэри өрөн
оронугар талгата бырах-
пыта хайа да бэйэлээх
омук онобуллубат хаал-
сыт уран көстүүлээх. Кэр-
тэн таһан да баран бу
дыарытын бырахпытаа.
Ол эрээри сарыи бууду-
лааах сымлара, хоту
оройуонга көһөрүдүү ма-
ны ухуунарбытара.

1970 сыллаахха Дьэб-
дыгай бастакы сыһа тө-
рөөбүт. Ол уоруктүгэр
кэһи өрдөөбүтэ уһубуу
дыарытын эдүү түсүтэ.
Аһы кинишкэ үрдүн үө-
рэтээх культура үлэһитэ
В. Д. Пинигина сөрүөһүт
дээн өбүлэһиттэни хаал-
быт эдэх иэ буолу-
рып, маны тилиһиһэр
наадалааһын өйдөһүтэ,
көһөн буолубута. Дьэ он-
тон ила Дьэбдыгай сөрүө-
һүт аата оройуону уһуор-
даан ыраах өлүгүрүн
биллэбута. 1982 сыллаах-
ха «В семье единой»
дээн быыстапкага
кыттан норуот маастарын
аатын ылбыта. 1985 сыл-
лаахха Дальнай Восток
зонатын быыстапкатыгар
ситиһилээхтик кытыбы-
та, үлэтэ салгыи Монго-
лия кытылыбыта. 1987

сыллаахха Бүтүн Союз-
таагы быыстапкага кыт-
тан бэйлэһимнэ, ол и-
күө сыһыгар Ленинград-
ка буолбут «Народное ис-
кусство Якутии» быыстап-
кага үлэлэрэ тургурулу-
буттара. 1990 сыллаахха
«Уһук Хотугу дойду хо-
ноһуоттары. Бүтүн Россия-
таагы быыстапкатыгар
кыттан үлэлэрэ Красно-
дарскай кыраайга тийбит
тэра. 1991 сыллаахха
Дьонуускайга кытылыбы-
та «Саха олоһунтара» быыс-
тапкага кыттан «Иһыл
көмүс илһилээх маастар»
дээн ааты ылбыта.

Евдокия Семеновна сэд-
дэх идэтин кыһыгар Ак-
кулига үөрэппэтэ. Аккулига
Семеновна 1978 сыллаах-
та саадалаан иһитин кыт-
тан тэһэ быыһыһыларга
кытылыбыта, ити 1991 сыл-
лаагы Дьонуускайга буол-
бут быыстапкага иһин
кыһа «Иһыл көмүс илһи-
лээх маастар» аатын ыл-
быта. Аккулига Семеновна
идэтинэн учуутал. Онон
бэйлэтин идэтигэр аһы оҕо-
лору уһунар. 1987 сыл-
лаахха кэһи үөрэһэччи-
лэрин өрбүт сөрүөлэрэ
Норуот Хаһаайыстыбатын
Ситиһитларын Бүтүн Союз-
таагы Быыстапкатыгар ту-
руоруллубуттара. 1990
сыллаахха Маны Иккөл-
да уонна Дала Бөждөһө-
ва үлэлэрэ «Радуга Севера»
быыстапкага ситиһил-
лээхтик кытыбыттар.
Маны Евдокия Семенов-
на сиртэ. Эдэтин кыт-
тан бигрэ олохтор уонна оҕо-
лор дыһыттар идэһитин
кыстаһыһыгар үөрэһэр.

Ити курдук Евдокия
Семеновнатан саадалаан
Пинигинэр аймах Ха-
таагы быыстапкага кыт-
тан бэйлэһимнэ, ол и-
күө сыһыгар Ленинград-
ка буолбут «Народное ис-
кусство Якутии» быыстап-
кага үлэлэрэ тургурулу-
буттара. 1990 сыллаахха
«Уһук Хотугу дойду хо-

П. КИРИЛЛОВ.

Судаарыскайдар—Чурапчыга

САХА сиригэр XIX
үйэбэ уонна XX үйэ
саадалаһытыгар нуучка
революционердарын үс
көдүүнэ представителлэ-
рэ сыһалкага адыллы-
бытара. Урукку Бооту-
руускай улууһугар сыһа-
наа олобт уонунан аа-
дылар политэссыһаайдар
нэһилиһиннэ өбө-саагата
уһууһууһулар ныраты
суох үчүгэй сабыдыалы
онобуллубаттар. С. В. Яе-
ремская «Саха тылын
грамматикатын», Э. К.
Педарский саха тылын
сүдү тылдьытын өһө-
буттарын да санаатахха,
бүтүн норуот махталын
бигрэн бигрэр. 1880
сыллаахха народностар
Чурапчы дэриэбиниттэр
«Улусный сборник» дээн
иниһинэн суруллар кыста-
дыт сурунаалы таһаара
сыдыбыттар. Кылаа-
бынай редакторунан Чо-
көөххө сымлаага олоһор
В. Ф. Троицкая эгэ.
Сурунаалга Амыага,
Таваттаа, Уус-Алданна,
Манэга, Кирэсэ Ха-
дааһыга олобт биллэр
сыһыһаайдар бары кэри-
тэ суруйаллара. Ионен,
Витаневская, Подбель-
ский, Тюгечев о. д. а. Ша-
ганов бэйлэтин «Бүлүү
хаһыһылаага» — Н. П. Чер-
нышевская туһунан—ах-
тытытын дэп быстаан бу
сурунаалга та-
һаартарбыта. 1889 сыл-

лаахха уонна XX үйэ
саадалаһытыгар нуучка
революционердарын үс
көдүүнэ представителлэ-
рэ сыһалкага адыллы-
бытара. Урукку Бооту-
руускай улууһугар сыһа-
наа олобт уонунан аа-
дылар политэссыһаайдар
нэһилиһиннэ өбө-саагата
уһууһууһулар ныраты
суох үчүгэй сабыдыалы
онобуллубаттар. С. В. Яе-
ремская «Саха тылын
грамматикатын», Э. К.
Педарский саха тылын
сүдү тылдьытын өһө-
буттарын да санаатахха,
бүтүн норуот махталын
бигрэн бигрэр. 1880
сыллаахха народностар
Чурапчы дэриэбиниттэр
«Улусный сборник» дээн
иниһинэн суруллар кыста-
дыт сурунаалы таһаара
сыдыбыттар. Кылаа-
бынай редакторунан Чо-
көөххө сымлаага олоһор
В. Ф. Троицкая эгэ.
Сурунаалга Амыага,
Таваттаа, Уус-Алданна,
Манэга, Кирэсэ Ха-
дааһыга олобт биллэр
сыһыһаайдар бары кэри-
тэ суруйаллара. Ионен,
Витаневская, Подбель-
ский, Тюгечев о. д. а. Ша-
ганов бэйлэтин «Бүлүү
хаһыһылаага» — Н. П. Чер-
нышевская туһунан—ах-
тытытын дэп быстаан бу
сурунаалга та-
һаартарбыта. 1889 сыл-

лаахха уонна XX үйэ
саадалаһытыгар нуучка
революционердарын үс
көдүүнэ представителлэ-
рэ сыһалкага адыллы-
бытара. Урукку Бооту-
руускай улууһугар сыһа-
наа олобт уонунан аа-
дылар политэссыһаайдар
нэһилиһиннэ өбө-саагата
уһууһууһулар ныраты
суох үчүгэй сабыдыалы
онобуллубаттар. С. В. Яе-
ремская «Саха тылын
грамматикатын», Э. К.
Педарский саха тылын
сүдү тылдьытын өһө-
буттарын да санаатахха,
бүтүн норуот махталын
бигрэн бигрэр. 1880
сыллаахха народностар
Чурапчы дэриэбиниттэр
«Улусный сборник» дээн
иниһинэн суруллар кыста-
дыт сурунаалы таһаара
сыдыбыттар. Кылаа-
бынай редакторунан Чо-
көөххө сымлаага олоһор
В. Ф. Троицкая эгэ.
Сурунаалга Амыага,
Таваттаа, Уус-Алданна,
Манэга, Кирэсэ Ха-
дааһыга олобт биллэр
сыһыһаайдар бары кэри-
тэ суруйаллара. Ионен,
Витаневская, Подбель-
ский, Тюгечев о. д. а. Ша-
ганов бэйлэтин «Бүлүү
хаһыһылаага» — Н. П. Чер-
нышевская туһунан—ах-
тытытын дэп быстаан бу
сурунаалга та-
һаартарбыта. 1889 сыл-

Сир реформата

СОКУОНУ ТУТУЊУОХХА

Агропромышленный комплекс ыгытталар кезинде Реформалар РСФСР-та уюмга Саха Республикасыгар бара турар сир реформатын хайдах ыгытаргай бичагыччы сибээстээхтэр. Ол сиргэ хайаайыны араас формаларын тэтигэ сайынараргытхбэх укладтаах экономайы тэрийэргэ, сиритыагыстаахтык туһанарга уюмга харыстыырга туһуланар. Оройуонунга оһон сибээстээн элбэх өйдөтүүдэ ыгытталар, семинардар, сүбэлэһинилэр, кансатһинилэр буолуталымытлар. Ол да үрдүнэн өйдөхмөт үгүс.

Сир аналзах фонд-
ын тухай хайаайгьстыбатын
тэрилталарин сирдэриттэн
30 бырыаанын ылан
үөсөтнэхтэхпит. Бу фон-
да араас көрүтнэх хай-
аайгьстыбалар сайдал-
ларыгар, бирдирдээн
дону сирдээжингэ нм-
ды биэрнэхтэх. Холобур,
оройунта сир дуулаа
мунутуур орто нуормата
10 гектарынан бигарга-
нн турар. Онон совхоз-
ка сирн хаттаан үдэрин
майынн схеманан барыах-
таах (республика сүбэ-
дээжингэ). Совхоз 3500
гектар сирдээх, 150 үлэ-
ниттэх бусадун. Ону тэ-
гэ 40 киһилээх бааһы-
най хайаайгьстыба уонна
бир иттичэ киһилээх
кооперативнай хайаайгь-
стыба баар диэххэ. Оччо-
тугар совхоз үлэһиттэри-
гэр 1500 гектар, икки
пэнниги хайаайгьстыба
донуугар холбоон 800
гектар сир тиксэр. Оттон
аналзах фондада 1200
гектар хаалар.

Үдлэрийн манийг хсэмнэн бардагын эрэ туолжай буолар. Анал-лаах фонданы үөскэтингэ үдэни урукку «Чурапчы» соахоз отделениеларыттан уратылар түмүктүүх буолулар. Барыллаан аарынан, оройуонга 30 тың гектар аналлаах сир фон-даты хаалыахтаах. Би-дингитэ 10 тың гектар баридиинэ. Сорох нэи-лиэстэр фондыа хаал-ларалыбыт сирдэрин сон-но тута үдлэрэр толкуй-дахтар. Оччотугар анал-лаах фонда диэни тодо да үөскөтө сатыыбыт? Гиригэ өйдүөхтээхпит. Аналлаах фонда сирэ оройуон байызын дьа-һалынан эрэ түгэтиллиэх-тээх.

Сир реформатын иккис
этаптар киирдибит. Бу
көмүз сир өлүүтүн азап-
пыт дьон, таризгелер ха-
йаалын буолалларыгар
росанта эбэтэр спидекаль-
ство туттарыаллар.

Сири бары өртүзүн,
ининини өтө көрөн, кэ-
чин, сөйдүмүн учуот-
таан түгөтүлүштөтөх.
Данг дыммага онуун
буудбата, Бир иңи биир
сир өкүүдөх буудуох-
тох. Коллективизмдин
сиргэ пайа коллективизм
сыймармалар, Атын өтө
үлөштөрүнчү, бирдиги-
лээн дөнтүгө өрөйүс
уотсат бааһыныбатар

Үлэит совхонтан тахсан бийхэнэй хайзайлыг-батын тэрнээртер олохуан бэрмилэр.

манын; документтары, төлөврөр, совхоз директору-
тар сайабылыгыны (сиринатыныга уюуна айыга); оройуон байлыктар сайа-
былыгына (бааһыгай ха-
бааһыстыбатын тарна-
рыгар, сиринатыныга);
совхоз директорун бири-
чээһэ; сирин аялыр туһу-
нан нөһүлүк админист-
рациятын документ; баа-
һыгай хабааһыстыбатын
тэринитигэр сирин аяа-
һын туһунан оройуон ад-

Оройуон 103680
гектар туһаныллар сүр-
дээх. Онтон 40-ча ты-
һымчата — ходуна.
Аналлах фондаа 30
тыһ. гектар бэриллих-
тээх. Бааһынай ханаа-
йыстыбаларыгар 4309
гектар сыһарылына,
ол иһигэр 2315 гек-
тара — ходуна.

министрацийн дэглал.
Барьта бгээ суол доху-
мон. Совхоз директор,
набидлэг байнгын сайд
былганьяны бир ий
ийнэн быаарыахтаахтар.
Бары кирбит дохиуон-
марга олохурон оройуон
администрацията эмиз
бир ий ийнэн дэглал
тахаарар. Совхоз сирп
бирбит гүбалтатгар оро-
дуулпаавы сир комитетин
түмүктэйлинеригер оло-
хурон оройуон баһылыга
сирп биринни былаарар
быраалтаах. Бу түбэлтэ-
де уонка, уопсайлан, сир
реформатын мытылга бы-
лаарыларга тахаарар
предприятие сахалааччы-
та РСФСР Президентин
1991 жыл ахсыннын 12
күнунээди Ылаарынан
хаанынан үс ылдаах он-
далынан ыстаралтабар.

Совхоз рабачайн сүргэ өлүүтэ оройуон орто нуорматыттан тахсыа дуохтаах. Най, ол нийгэр сүр, хас бишрдин үдэһин-иэ уонна бу хаһаайысты-баттан левеняда тахсы-баттарга барыларыгар үлэлһиллэр. Кээмэйэ гуһаннаах хаһаайыстыба-да төһө уһуннук үдэлээ-биттэй, төһө кылааты ниллэрбиттэн тутулуктаах. Хас бишрдин үдэһит па-йын коллектив уонсай мүһүнэда бигэргэтэр.

Саха Республикатын
Правительствотын 1992
сыл жуус устар 24 күнү-
үзүрү уураабынан сир
нолуотун ставката бигэр
этинэ. Сир нолуота уча-
сак бөһүөлэктэн тэһэ
араах сытарыттан туту-
ултаах. Холобур, бөһү-
өлөктөн 5-10 км тэҥи-
н сытар сиргэ биэр гек-
тарга 149 солк., 60 км
эһиччэ 80 солк. тутул-
ар. Оттон нэһилиэннэ-
лэх пууннар территория-
ларыгар биэр тэрилтэлэр
10 гект. үлүһүзэх нэһи-

[illegible][illegible]

Сиргэ хаһаайхын буолуу бүтэһинтээх юридическай торутунан нэһилиэк администрацията хаһаайыстыбаннай юнигэро киллэринтэ буолар. Ол юнигэро оровуон администрацията госакта эбэгар свидетелство туттаран турар, госакталар юнигэлэрингэр киллэрэр.

Саха Республикаһын Президентин бу дыһт ку-дун тутар 23 күнүгүдэ Ыһааһын 1.11—1.12 пууннарынан сир сокуо-нун ээһин, сиргэ ыһыы уонна үлэһин бөлүгүрөө-тарыгар сыһыа дыһалы тохтоотор бэрээн оройуон-наады сир реформатын комитетыгар бэрилдэн ту-рар. Сыһыа дыһалы оңорбут дуоһунастаах ий-лэ РСФСР Сирин Кодек-сын 125 мэт. эппиэксэ таардыллар.

Тыга сирийн нэгдүгээр
нэгдүгээр сайныг барна
мэдээ үзэглэн рингийн ту
буулан Саха Республиканы
гын Президентин Ыйаада
алдах тэрэгний үлээн эр
дэр. Сайныгтар хааа
ныстыбалар истеринээд
уонна сольсоонкаа бэрил
сигит сирдэргэ тэрэллээх
тарын сеп. Оройуон ки
нийн олохтоохторо сирийн
бас билээччилэр собуу
лаларынан, гооцапаа
лаларынан, ө. д. а. сирдэ
онтон аныааххаахтар.
Сирийн агаанын уолсай
дуннаахха дүүдлэллэр.
Онуоха мэтчирэн туруга,
кодуналар чугастара, хаа
лал сайныгтар, табан
ныстыбалар тэрэллээхтэр,
ө. д. а. производственной,
социальной структура
ны олохтоолун бары ор
уонун кичэллээхтис
ноуулуохтоохтэр.

Бигр дьээс көргөтүгү
бөтөр баайынай хабаа-
лыстыбада, атын төрүл-
үүлүгү 0.15 гектар сир
сүлүлүсүтүбэ баһылы-
тан аманар. Дьээс көргөн
баһылыга олохтоох ад-
министрация баһылыгар
айылыкка аман сир
батыгыга сайабылманна
төрөр. Олохтоох адми-
нистрация баһылыга сир
сүлүлүсүтүбэ сөбүлү-
сүтүгүн оройуон баһылы-
гар 15 хонук иһинэ са-
аһылыга аман сир аман
матыйаадыларын
төрөр. Оһно олохуран
сир бэригүтэ анал дьээс
талхасар уһунна гостан-
тылар.

Түмүктээн этгэххэ, си-
түмүктээнгэ аяра да
дэсвөт буолуу айдаан
рүөтэ буолуон соң, Онон
өскүүр башпуруостара
ар сохуоннарга, бөлө-
һөннэлэргэ олобуран
э быһаарыллахха,

М. ПАВЛОВ,
районный судья
и председатель

Суджанский оройон
Плехово сэлэннэлэтин ба-
такты фермерэ В. И. Ше-
стрин (снимокка) Куре-
най уобаласта пенсияда
тахсан баран Челябинск
уобаласта кэлбитэ. Кини
сибириннээ интэр. Эт-үүт
комбинатыгар сылта 4
тонна кэрингэ этти тутга-
рар. 50 чөөсүнү ыалта-
рыгар атыллыыр. Урал
рабочайа тизэ сирин оло-
буи сирин сөбүлээтэ.
Олбуоругар куст, куурусса
элбэх, наарамын долбуу-
рун катэсэлэ.

О. Сизов фотота.

ОМСКАН УОВАЛАС.
«Иртыш» колхоз башы-
лайдара ханзаймыстыбала-
рын мсванжа субөлөспит-
төрө. Эт-үүт-бурдук хайыс-
хатынан уэлэшилдэрин сал-
баан былырыынгы сылы
үс мол. солк. барыстаах
түлүктээбиттөрө. Колхоз
ылаарар сыахтаах. Аны
үүт астыыр смады гуттар.

Сиймюкка: колхоз ыраас хааннаах английскай сүү-
рүк аттары үсөнэтэр.
А. Косицкин фотота.

(РНТА—ССТА)

Киһи сир бурдугун үүннэриш

Кылаабынайа —
сабалыхха наада

ийнхэм үзлэлээр бага-
длаахтар. Иккинхэм, урук-
ну колхотар тувамын
бааһыналарын чоллөрүгээр
түһэрин бааһына нэнин
кэгэтэнтэ эснэгэ днэн
сүөгтөөдлал эбит. Хайны
үйэ онуук сирдэри хайн
даһаны туһага таһаарбы-
тар. Кырдыгын ылан э-
тэххэ, болтоолорго баа-
һына буолар сир аһайх,
үкээ алааһтар.

— Дээшмээнэ иһарын ыстыбыт эрээри, бу дьонун аны хомуйар техниката, харайар сарайдары суох олоробут. Сэтээн бардагына, дээшмээнэ эрдэ сититтиэ. Арай, өрө үүнэ, ас кутан кэбистинэ. Тугуһан хомуйабын? Ыһар да комбайна суох олоробут. Эгэ аналлаах сарай илэли дуу. Тута охсон кэбтиһааха сол курдугун иһин, быһыл тутар объектартыт олус албахтэр. Бурдук үүнүөһүнэ сайылдыстарынан ээтин, ханна илэли дьэ-уот баарынан тарваган харайартытыгар тийибэрт. Оттон бу комбайны хантан булуох байыбитий?— байымык чакчы муһахсыһарын биллэрдэ.

Кэлэр сымларга кини бурдугу үүнээрингиз аана-минээн дьарыттанар баба синаалаах. Бэйыл-гиттан бурдук баайына-ларын күрүөлөөһингиз дьону туруоргаатылар. Ор сымларга биригэдүүрдэ-бит Андрей Новгородов салаататыман 170-ча гек-тардаах баайынань кү-рүөтүн сөргүтэн, абы-рахтаан бүтэрэн өрөллөр. Бурдугу үүнээрингиз идэ-тиэр шенюга дьону сүү-

Бурдугу астаанын технологийн одоого килдэрингэ батын оройуонар олыттарыгар тирэниэхтээхтэрин туһунан байдалын сийлэни мэлсээтэ.

Манай тэнгэ илгээлгээх
хүмүүн нийтэр базаны ту-
таары тэринэн эрэлдэр.
Үлэлэрин сайхидлары ту-
тар илгээлгээх бэлээнэ-
лүнхэн савалааталар,
Манва Алексей Лыткин
биргэдэнирнэг туруу-
рулунва.

Биллэрин курдук, тутуу матарынааларыгар сыана ээискэ үрдээтэ. Ол да буоллар совхоз урут биллэринэммэт объекттары олоххо ниллэрэр бадалаах. Балтоногово спорттунан саала, Кындакта фельдшерскэй пуун тутулуохтаахтар. Урунку сметанын 200 тыһ. солкуобайдаах аротнай гараж тутуулар сыаната балтаран мөдүйүүнүз тинийдэ. Гараж саяалара түстүлэр, буорун үлэтэ бүттө.

Нэгийлээк дьово-сэргэ-
тэ бийил сайык бипр
дойдулаахтара, саха бас-
таны лингвист-учебайа
С. А. Новгородов төрө-
бүтэ 100 сылыгар анал-
лаах ыһаагы ыһарга
бэлэмнэһэлэр.

Болтонголор итн кур-
дук түбүк үбүгүр сырты-
галлар даданы, өбүгэ тө-
рүт дьарыгыл—бурдугу
үүнүрүмүн сортуган
эрэддээ нэрэхсэтэр.

С. ПОПОВ.

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 878700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 28 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 1-332, отделы — 21-285, общий — 21-505.

Учредитель газеты «Сага олох» — районный Совет народных депутатов.

Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.

Индекс газеты 54967. Объем — 1 усл. печ. лист. Тираж — 3180.

Министерство культуры и массовых коммуникаций Республики Саха (Якутия)

с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 28 «а»